

Jak ruská invaze na Ukrajinu odhalila zlomové linie NATO

Ni nationalinterest.org/feature/how-russia-s-invasion-ukraine-exposed-nato-s-fault-lines-206300

13. března 2023

Zpočátku se zdálo, že ruská invaze na Ukrajinu povzbudila spojení Spojených států v NATO a povzbudila je, aby přijali energičtější roli v obraně Evropy. Někteří analytici však nedávno poznamenali, že válka ve skutečnosti zřejmě měla opačný účinek na zvýšení závislosti Evropy na Washingtonu. To by nemělo být pro nikoho překvapením, protože závislost Evropy nevyhnutelně vzroste úměrně tomu, jak se Spojené státy zavázaly k bezpečnosti kontinentu.

Zatímco francouzský prezident Emmanuel Macron v posledních letech prosazoval strategickou autonomii a německý kancléř Olaf Scholz v reakci na ruskou invazi oznámil historické „*Zeitenwende*“ v obranné politice, obě země postupovaly v průběhu války opatrně. Německo pouze neochotně poslalo tanky Leopard 2 na Ukrajinu po paralelních krocích Spojených států a Spojeného království, zatímco Macron trval na tom, že poválečná rezoluce musí zahrnovat uznání ruských bezpečnostních obav.

To stále více frustrovalo východoevropské spojení, jako je Polsko a pobaltské státy, jejichž tvrdý postoj vůči Rusku je postavil do rozporu s tím, co vnímají jako ambivalenci svých západních protějšků, a tím více touží po udržení americké přítomnosti v Evropě.

Ale zdrženlivější postoj Francie a Německa k Rusku není založen na bezpáteřnosti nebo šetrnosti. Místo toho, kvůli geografii, relativní moci a historii, západní a východní Evropané vnímají hrozbu Ruska zcela jinak.

To by normálně naznačovalo, že dvě poloviny Evropy ve skutečnosti netvoří přirozené smluvní spojení. Historicky východní Evropa utrpěla tu smůlu, že byla nárazníkovou zónou mezi západní Evropou a Ruskem – což je role, ke které se Východoevropané až příliš pochopitelně nechtějí vracet.

Tato základní asymetrie byla do aliance zavedena rozšířením NATO tak, aby zahrnovalo východoevropské státy od 90. let 20. století – zlomová linie překrytá pokračujícím vedením Spojených států, která však snižuje jakoukoli pobídku pro Západoevropany „zrychlit“ způsob, jakým Washington (oficiálně) po nich chce.

Reflexivním argumentem mnoha západních komentátorů je obviňovat Francii a Německo z toho, že nepodporují Ukrajinu agresivněji, což snižuje jejich důvěryhodnost v očích východní Evropy a nutí ji, aby se ještě více opřela o Washington, aby zmírnil své obavy o bezpečnost. Podle těchto argumentů by se naopak západní Evropa měla postavit na vážnou válku a pomoci vést obvinění proti Rusku.

Existuje však několik důvodů, proč se na taková tvrzení dívat skepticky. Za prvé, díky výkonu ruské armády se reakce Francie a Německa jeví jako poměrně přiměřená. Rusko už měsíce bojuje o dobytí malého regionálního města Bachmut; na Varšavu v nejbližší době nepochodí. Navíc, zatímco Východoevropané by si pravděpodobně nepřáli nic jiného, než aby byla ruská pole oseta solí, Francie a Německo si uvědomují, že Rusko bude pravděpodobně vždy velmocí v regionu a že mírové soužití vyžaduje určitý druh rozumného vzájemného přizpůsobení.

Zadruhé, Spojené státy by neměly očekávat, že přehnaná opatření, na která se spoléhají, aby podpořila důvěryhodnost rozšířeného odstrašování, budou Evropou napodobovat, pokud by posledně jmenovaný přešel ke strategické autonomii a přímo odradil Rusko. Neměli by ani východní Evropané.

A konečně, a ještě k věci, by si člověk při poslechu amerických úředníků a analytiků, kteří naříkají nad bezpečnostní závislosti Evropy, myslel, že tito lidé chtějí, aby Spojené státy co nejrychleji z Evropy zmizely. A přesto je tomu naopak; většina z těchto stejných hlasů je hluboce oddána tomu, aby Amerika zůstala trvale oddána NATO.

Podle konvenčních argumentů pro větší „sdílení břemene“ mezi spojenci je nejlepším způsobem, jak mohou Spojené státy povzbudit své schopné spojence, aby dělali více pro svou obranu, zdvojnásobit své vlastní úsilí v jejich prospěch a přepadnout, abychom trvali na naše závazky vůči nim. Kauzální logika zde nebyla nikdy vysvětlena, ale zdá se, že je evidentně protichůdná: pokud děláme více, motivujeme naše spojence, aby dělali méně.

Alternativní názor je, že nejlepším způsobem, jak povzbudit bohaté a schopné země západní Evropy k převzetí větší odpovědnosti v evropské alianci, je pomalu, ale vytrvale a otevřeně snižovat náš vlastní příspěvek k bezpečnosti kontinentu. To by nebylo větší „sdílení zátěže“, ale spíše „přesouvání zátěže“.

Pokud je skutečně cílem evropská bezpečnost, měli bychom očekávat, že schopné státy jako Francie a Německo budou jednat jako kterýkoli jiný stát bez garanta: rozvinout nezávislé schopnosti, které považují za nezbytné pro své vlastní prostředí ohrožení, a řídit své vlastní aliance. Polsko a pobaltské státy preferují americkou záruku, ale pravděpodobně budou moci v noci stále dobře spát se zárukou od svých silnějších a jaderně vyzbrojených západních sousedů.

Pokud však budeme upřímní, rozpor v jádru volání po větším „sdílení břemene“ si pravděpodobně uvědomují ti, kteří se zabývají stálostí transatlantické aliance, a právě tato nesoudržnost je její užitečností. Prakticky nikdo z amerického zahraničněpolitického establishmentu se ve skutečnosti nechce vzdát křesla Spojených států v čele stolu v NATO, což řadí Evropu do americké sféry vlivu. A po nějakou dobu bude proto existence NATO, cituji historika Richarda Sakwu , nadále „ospravedlňována potřebou zvládat bezpečnostní hrozby vyvolané jeho [vlastním] rozšířením.

Christopher McCallion je nerezidentem v Prioritách obrany.

Obrázek: Shutterstock.